

İşletmelerde Nakit Boşluğu

Gönderen İsa DOĞANLI zaman: 05.23 01.02.2015
Endüstri Yüksek Mühendisi

Önceki yazımda hesapsız yatırım yapanların nakit boşluğuna düşerek battıklarından bahsetmiş idim. Şimdi bu konuyu biraz daha detaylandırmak istiyorum. Nakit boşluğuna kavramından önce, işletme sermayesini anlamak gerekiyor:

İşletme Sermayesi (Working Capital)

Faaliyetle ilgili olan ve nakde kolayca döndürülebilir varlık ve sorumlulukların toplamıdır.

Ticari Alacaklar + Genel Stoklar - Ticari Borçlar olarak, Formülü ile hesaplanır. Bazı analizlerde, vergi borçları da formüle eklenir. Ticari alacaklar, müşterilere yapılan satışlardan doğan alacaklardır. Stoklar, her türlü ham ve yardımcı madde ile mamul, yarı mamul, yedek parça gibi faaliyete ilişkin stokların parasal değerlerinin toplamıdır. Ticari borçlar ise faaliyete ilişkin ham ve yardımcı madde, yedek parça, enerji, çeşitli hizmet alımlarından kaynaklanan borçlardır.

Formüle bakılarak, şu yorumlar kolaylıkla yazılır

- Kurumun varlığını sürdürebilmesi için, işletme sermayesi kadar bir parası olması gerekir. Doğal olarak bu para, yatırım borçlarından bağımsız olmalıdır. Başlangıçta hesap yapılırken, yatırım borçlarına ilişkin ayrı bir meblağ düşünmek gereklidir.
- İşletme yeni kurulduğunda işlem hacmi düşükken, işletme sermayesi düşüktür. Üretim/satış arttıkça, işletme sermayesi ihtiyacı artar.
- Ticari alacaklar, satış miktarına paralel olarak ve satış vadesine bağlı olarak artar. Satış vadesi ve/ya müşteriden tahsilat yapılma süresi arttıkça, ticari alacaklar artar. Süpermarket zincirleri gibi bazı işletmelerde vadeli satış olmadığı için ticari alacak olmaz. Buna karşılık her sanayi işletmelerinde ticari alacak vardır.
- Stoklar, işletme yönetiminin, üretim ve/ya satış politikasının bir sonucudur. Stoktan mal satmak, müşteriye konsinye mal satmak, hammadde stoklarını çok garantili tutmak,...gibi politikalar stokları arttırır. Üretim yönetiminin zayıflığı, üretim planlamanın yetersizliği, uygun yazılım kullanılmaması,...gibi aksaklıklar da stokları arttırır.
- Ticari alacaklar ile stokların artması, işletme sermayesini arttırır. Buna karşılık, ticari borçların artması işletme sermayesini azaltır.
- Ticari borçların büyüklüğü, bir tarafta işletmenin borcunu ödeyeceğine ilişkin itimadı gösterirken; diğer tarafta sermayesinin azlığını gösterir.
- Kurum, ticari borçlarını zamanında ödemezse, doğal olarak ticari borçlar artar.

İşletme sermayesinin yönetimi yani artmasına engel olunması,

- Alacakların zamanında (yani satış vadesine uygun) tahsil edilmesi
 - Stokların arttırılmaması
 - Borçların azaltılmaması
- Demektir.

Nakit Boşluğu

